

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**
SECȚIA ȘTIINȚE EXACTE ȘI INGINEREȘTI
bd. Ștefan cel Mare , 1
MD-2028 Chișinău, Republica Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md



**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**
DIVISION OF EXACT AND
ENGINEERING SCIENCES
Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIETȚII A AȘM
asupra raportului științific al Programului de Stat 20.80009.7007.11
Evaluarea stabilității ecosistemelor urbane și rurale în scopul asigurării dezvoltării durabile.
Prioritatea III. Mediul și schimbări climatice
Director de proiect: dr. hab., BULIMAGA Constantin

Perfectat în baza audierii raportului științific anual al *implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării* la Ședința comună a AȘM și Consiliul științific al Institutului de Ecologie și Geografie din **02.12.2021**

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2021 20.80009.7007.11 Evaluarea stabilității ecosistemelor urbane și rurale în scopul asigurării dezvoltării durabile., director proiect dr. hab. BULIMAGA Constantin, Institutul de Ecologie și Geografie.

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Foarte bine**” (44,1).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Excelent”.*

Scopul etapei anuale a fost realizat. Obiectivele și rezultatele declarate în propunerea de proiect sunt în corelare cu cele obținute pe durata implementării proiectului. Pentru atingerea scopului și obiectivelor a fost elaborată baza de date la compartimentele resurse naturale, populație, economie și sursele de impact antropoc asupra mediului, sistemele de aprovizionare cu apă și sanitație. Au fost prelevate și analizate probele de mediu pentru identificarea condițiilor de referință în ecosistemele urbane și rurale. A fost determinată starea actuală și modificările componentelor naturale în ecosistemele Bălți și Florești. A fost evaluat impactul nutrienților emisiilor în atmosferă și stabilit impactul activităților socio-economice din RDN. Un interes deosebit prezintă indicatorii de producție și economico-financiari ai sistemelor publice de aprovizionare cu apă și sanitație.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Excelent”:*

- publicații în reviste WoS cu factor de impact - 2;
- în reviste naționale de categoria B⁺, B, C - 5;
- în alte reviste internaționale sau naționale, culegeri conferințe internaționale - 43;
- în culegeri conferințe naționale, teze la conferințe – 18.
- monografii edituri naționale – 4.
- capitole monografii – 43.

Pentru diseminarea și validarea rezultatelor cercetărilor științifice colaboratorii subdiviziunilor au participat activ la 8 manifestări științifice naționale. Colaboratorii laboratoarelor au participat activ la manifestările științifice internaționale inclusiv a celor desfășurate peste hotarele țării - România, Ucraina, Rusia, Italia.

3. *Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare* – “Foarte bine”.

- participări la emisiuni TV/radio – 4
- organizarea atelierelor de lucru și a seminarelor – 4

Valoarea socio-economică a rezultatelor este confirmată prin patru acte de implementare:

1. „Monografia „Starea și utilizarea sistemelor de aprovizionare cu apă și sanitație din ecosistemele urbane și rurale din RD Nord”. Laboratorul Impact Ecologic și Reglementări de Mediu și laboratorul Ecourbanistică. 8 octombrie 2021, Agenția de Dezvoltare Regională Nord. Impact social.
2. Monografia „Situția geodemografică a localităților din Regiunea de Dezvoltare Nord”. Laborator Impact Ecologic și Reglementări de Mediu. 8 octombrie 2021. Agenția de Dezvoltare Regională Nord. Impact social.
3. „Monografia „Starea și utilizarea sistemelor de aprovizionare cu apă și sanitație din ecosistemele urbane și rurale din RD Nord”. Laboratorul Impact Ecologic și Reglementări de Mediu și laboratorul Ecourbanistică. 8 octombrie 2021. Consiliul Raional Glodeni. Impact social.
4. „Monografia „Starea și utilizarea sistemelor de aprovizionare cu apă și sanitație din ecosistemele urbane și rurale din RD Nord”. Laboratorul Impact Ecologic și Reglementări de Mediu și laboratorul Ecourbanistică. 8 octombrie 2021. Consiliul Raional Fălești. Impact social.

Impactul științific, social și economic constă în stabilirea dependenței biodiversității de gradul de antropizare a ecosistemului urban. Importante sunt recomandările procedeele de diminuare a impactului în scopul asigurării dezvoltării durabile și evaluării dinamicii stării sănătății populației. Aceste studii au o mare actualitate practică, fiind utile în luarea deciziilor privind dezvoltarea socio-economică la nivel regional și local.

Caracterul interdisciplinar și complex al lucrării va genera interesul din partea cercetătorilor din științele economice și naturale, precum și implementarea proiectelor comune foarte necesare pentru realizarea eficientă a politicilor de dezvoltare la nivel regional și local. Sunt prezentate actele de implementare, locul implementării, impactul social/economic a 4 implementări (Regiunea Nord, Consiliul Raional Glodeni, Consiliul Raional Fălești).

4. *Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat* – “Foarte bine”.

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare - 29,73%. Din 37 participanți în proiect 11 sunt sub/sau la vârsta de 35 ani. Membrii echipei proiectului participă în activitățile Consiliilor Științifice, a Comisiilor de Îndrumare, ca referenți oficiali, ca membri al colegiilor de redacție al revistelor naționale/internaționale.

5. *Colaborarea națională/internațională în cadrul proiectului* – “Foarte bine”.

Se necesita o dezvoltare a colaborării la nivel național și internațional. Acorduri de colaborare și implementare - lipsesc.

Concluzii și recomandări:

Prezentul proiect prezintă un mare interes pentru Republica Moldova, deoarece implementarea managementului biodiversității este necesară pentru evaluarea stării actuale a florei, faunei, plantarea de specii autohtone ce oferă habitat de reproducere. Este un proiect binevenit care contribuie la rezolvarea situației geodemografice a localităților urbane și rurale ca unul din criteriile prioritare ale programelor sectoriale regionale de dezvoltare a infrastructurii și serviciilor publice.

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc